

Svarskema

Indsendt af: Designskolen Kolding
Inden for den grønne forskningsstrategis identificerede forskningstemaer og missioner, hvor er det vigtigst at prioritere forskningsindsatsen i 2022 og 2023?
Vi ser et stort behov for en helhedsorienteret prioritering af en grøn forskningsindsats for hele værdikæden omkring mode- og tekstilfeltet, der er orienteret mod en forandret brug og hverdagskultur. Vi ser dette adresseret i missionen omkring cirkulær økonomi, men finder at dette område er så vigtigt at det bør prioriteres på linje med de syv andre identificerede forskningstemaer. Vi ser også potentialer inden for industrielt design og grøn omstilling, herunder indsatser, der kan gøre brugerne fortrolige med at re-designe produkter ved fx selv at udskifte komponenter. Vi glæder os over, at bæredygtig adfærd og samfundsmæssige konsekvenser er et identificeret forskningstema og finder det særdeles vigtigt, at dette tema prioriteres på en måde, der kan aktivere også humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning inkl. designforskning. Disse forskningsområder er helt centrale at bringe i spil med andre samfundsaktører for at udforske og understøtte de kulturforandringer omkring forbrug, brug og deltagelse blandt forbrugere/borgere, i virksomheder og offentlige institutioner, som er nødvendige for effekten af og opslutningen til den grønne omstilling. Vi ser generelt for alle forskningstemaer og missioner et behov for at prioritere en i videste forstand bruger-orienteret strategisk forskning og for at prioritere indsatser der arbejder med 'prototyper', der udforsker nye normer, værdisæt og forretningsmodeller i en praksis sammenhæng og engagerer en bred kreds af interessenter.
Begrundelse
På Designskolen Kolding har vi både som uddannelsessted for unge designere og som vidensmiljø for designforskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed i en årrække arbejdet med eksterne partnerskaber omkring store samfundsmæssige udfordringer omkring bæredygtighed, velfærd og kreativitet. Derfor er vi som institution særdeles positive overfor den grønne forskningsstrategis fokus på forskningstemaer og missioner, der adresserer udfordringer i den grønne omstilling, som kræver samvirken af mange aktører og udgør 'wicked problems', der ikke kan løses uden mere fundamentale forandringer i eksisterende værdikæder. Med en styrkeposition på skolen indenfor mode- og tekstilfeltet, har vi engageret os stærkt i arbejdet med missionen omkring cirkulær økonomi med fokus på plastik og tekstiler. Vi ser dette arbejde som lovende men også udfordrende fordi mange interessenter har en overvejende teknologisk tilgang, der kun i begrænset omfang omfatter indsatser, der fremmer langvarig og foranderlig brug. Hele genbrugs-, vintage- og resale-området er i hastig vækst og sætter i betydelig grad retningen for modeområdet. Man kan tale om, at vi ser en ny og mere bæredygtig modekultur vokse frem, hvor genbrug og gensalg erstatter køb af nye produkter hvorved tøjets aktive levetid forlænges. Derved kan ressourcer udnyttes langt bedre og med mindre klimaaftryk. Forskning og innovation omkring design og produktion, der understøtter langvarig brug, dels gennem kvaliteten af materialer og fremstilling, og dels gennem muligheder for reparation og tilpasning/forandring, har stor betydning for, at sådanne nye modekulturer også kan blive udmøntet i nye forretningsmodeller med økonomisk succes. Derfor er der i høj grad også brug for forskning og innovation, der involverer en bred kreds af aktører i f.eks. detailhandlen, den kommunale affaldssortering og også genbrugsbutikkerne, der ofte er drevet af frivillige organisationer.

Disse netværk kan have en stor betydning for at understøtte forbrugerne i at praktisere en grøn modekultur. Med de særlige pilotmidler til forskning i design og bæredygtig omstilling har vi igangsat projekter omkring nye biologisk baserede indfarvningsmetoder og omkring nye reparationspraksisser, der taler ind i dette felt, ligesom vi har søgt Innovationsfonden om midler til at undersøge nye hverdagskulturer omkring mad og mode med henblik på at forstå, hvordan et mere grønt hverdagsliv kan spille sammen med butiksudviklingen i de udsatte bymidter. Det er i forlængelse af initiativer som disse, at vi ser et behov for at fremme en helhedsorienteret prioritering af en grøn forskningsindsats for hele værdikæden omkring mode- og tekstilfeltet, der er orienteret mod en forandret brug og hverdagskultur.

I forlængelse af ovenstående ser vi også mere generelt et behov for at fremme bidraget fra humaniora og samfundsvidenskab (og herunder designforskning) i forskningsindsatsen, for at kunne adressere de kulturændringer, som den grønne omstilling nødvendiggør. Det rækker ikke at forstå disse ændringer som isolerede forandringer af individuel adfærd. Såvel, når det gælder forbrugs-, som produktions- og designkulturen, kræver den grønne omstilling ændringer i de værdisæt, relationer og materielle grundlag som former hverdagskulturen, og en forandring af de systemer og netværk der producerer kompetente praksisfællesskaber. I uddannelsen af designere har vi blandt andet med støtte i skolens særlige pilotmidler til forskning i grøn omstilling beskæftiget os med, hvordan en designkultur, der orienterer sig mod omsorg og forbundethed, giver nye retninger for designbidraget, hvor f.eks. omgangen med 'levende' materialer bliver omdrejningspunkt for nye produkter og services. Desuden ser vi, at design og designforskning kan bidrage til en forbrugskultur, der er mere bæredygtig gennem den 'dannelse' og den vægt på samskabelse som f.eks. 'slow fashion' er et udtryk for.

Selvom designforskningen udgør et ungt og stadigt begrænset forskningsfelt, har vi på Designskolen Kolding i en årrække været involveret med virksomheder og offentlige institutioner omkring udviklingsprojekter, der fremmer bruger-orientering og 'designtænkning' som del af en strategisk omstilling. I den forbindelse er vi optaget af, hvordan en missions-dreven forsknings- og innovationsstrategi kan skabe 'prototyper' på en bæredygtig omstilling, gennem involvering af mange interessenter, der eksemplarisk kan vise ikke blot produktionsleddet men hele den cirkulære værdikæde, hvordan en grøn omstilling konkret kan lede til forandringer. Med en prioritering af forskningsindsatser, der lægger sig mellem grundforskning og anvendt forskning med en tydelig orientering mod forandringer i brug kan forskningsmiljøer sammen med en bred kreds af samfundsinteressenter åbne for nye netværkskonstellationer og nye værdikæder, som vi f.eks. har set det indenfor madkulturen i de senere år. Svenske Vinnova har i deres arbejde med missionsdrevne indsatser tydeligt gjort brug af indsigter fra designforskningen, og som vi opfatter det har de svenske innovationsmyndigheder herigennem opnået at gøre forsknings- og innovationsindsatsen konkret og tilgængelig for en langt bredere kreds end det ellers traditionelt er tilfældet. I vores eget arbejde med at skabe samarbejder med kommuner, detailhandel og civilsamfund omkring byliv og grønne forbrugskulturer har vi skitseret mulighederne for åbne innovationssamarbejder i designlaboratorier, hvor fuldskala prototyper udvikles og afprøves i de involverede byer. Med denne type indsatser møder forskningsdagsordenen konkret den virkelighed den grønne omstilling taler ind i og muligheder for borgerdeltagelse såvel som for et bredt lokalt engagement fra offentlige og private aktører bliver afprøvet i en skala, der kan give værdifulde indsigter.

Vurderer I – med forbehold for, at 2021-midlerne endnu ikke er udmøntede – at der er behov for brede grønne opslag, prioritering af eksisterende missionsområder og/eller evt. nye missionsområder?

Som nævnt mener vi at mode- og tekstilfeltet bør prioriteres på linje med de syv andre prioriterede forskningsområder. Det er et felt med et meget stort og voksende klimaaftryk og en meget stor dansk branche som behøver hjælp til at omstille sig til bæredygtig produktion gennem et øget fokus på brug.

Vi savner også opslag, der lægger sig mellem grundforskning og anvendt forskning, der med udgangspunkt i identificerede samfundsmæssige udfordringer skaber grundlag for nye indsatser f.eks. gennem den samfundspartnerskabsmodel som tidligere har været brugt af det hedengangne Forskningsråd for Strategisk Forskning. Opslag af denne type vil i særlig grad være velegnet til at skabe nyskabende forsknings- og innovationssamarbejder, der kan skabe ligeværdige møder mellem videnskabsområder og praksisområder, og herunder give et stærkere bidrag fra humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning (og herunder designforskning).

Begrundelse

Begrundelsen for ovenstående følger i vid udstrækning af argumentationen ovenfor